SMS ČR
SDRUŽENÍ MÍSTNÍCH SAMOSPRÁV
ZVLÁŠTNÍ VYDÁNÍ 2012/2013
INFORMAČNÍ ZPRAVODAJ

ZVLÁŠTNÍ VYDÁNÍ

Máme nový RUD!

Vážené kolegyně, vážení kolegové,

rok 2012 byl pro obce a menší města zcela přelomový - podařilo se schválit novelu zákona o rozpočtovém určení daní, která odstraňuje markantní rozdíly ve financování mezi velkými městy a ostatními obcemi. Dnes se tento splněný cíl, který si naše sdružení dalo do vínku, může někomu jevit jako snadný úkol.

Pár řádků změn v zákonech ale neříká nic o mnohaletém úsilí, emancipačním procesu starostů a starostek, o této dlouhé a trnité cestě. Nevypovídá ani o tom, že před sedmi lety by tato změna byla zcela nemyslitelnou. Často jsme slýchávali, že je nepřijatelná a politicky neprůchodná.

Nevypovídá ani o nesnadných začátcích, kdy žaloba obcí Suchá Loz a Vysoké Pole ke štrasburskému soudu přiměla naše politiky k tomu, aby si nás starostů alespoň všimli. A oni si všimli, i díky tehdejší senátorce Janě Juřenčákové, která nám otevírala dveře na ministerstvo financí. Všimli si také 1500 podpisů pod Smlouvou obcí a měst proti daňové diskriminaci, která byla předzvěstí našeho sdružení i impulzem pro přechodnou novelu RUD z roku 2008. Nic neříká o hodinách a dnech, které strávil tehdejší předseda SMS a starosta Vlčnova Jan Pijáček na cestách po obcích a městech, kdy přesvědčoval starosty o smysluplnosti našeho sdružení a kdy je nakazil svým nadšením a dal jim naději, že změna zákona o RUD je možná. Neříká také nic o následném úsilí některých poslanců, především Petra Gazdíka a Stanislava Polčáka, ani o jejich složitých parlamentních jednáních nad podobou novely.

V poslední době se stalo hodnotou stěžovat si a nadávat na všechno, také na „blbou" náladu. Minulých sedm let ukázalo, že nadáváním se nic nezmění. Pokud se nám něco nelíbí, nesouhlasíme-li s některými zákony či opatřeními, je třeba se spojit se a usilovat společně o změnu, i když se zdá, že je nemožná. A jak naložit s negativní náladou? Proti ní se nemusíme spojovat, na jejím odstranění může zapracovat každý z nás sám.

Novela zákona o RUD přinese nejen větší finanční prostředky obcím, ale dění kolem ní upozornilo i na fakt, že venkov je důležitou součástí našeho státu, neboť bohatý venkov znamená i bohatý stát. Pro starosty, kteří byli u toho, patří velký dík, že vytrvali. Novým starostům zvoleným v roce 2010 má být tento článek připomenutím, že schválení novely byl mnohaletý boj a důkazem, že i nemožné se může stát skutečností.

Jménem předsednictva SMS ČR vám všem přeji do nového roku 2013 – chtělo se mi napsat klidný rok, ale to u starostů a starostek nepřipadá v úvahu – přeji tedy hodně sil, odvahy, nadšení, nápadů, velkorysosti vůči stěžovatelům i dobré a věrné spolupracovníky.

SMS ČR přeji do dalších let hodně sil při hájení zájmů obcí a měst. Jsou před námi další a další cíle. Představíte si i ty zdánlivě nemožné? Vzpomeňte si na novelu zákona o RUD, její přijetí se před sedmi lety zdálo být vzdušným zámkem...

jménem Předsednictva SMS ČR
Věra Kovářová

Jaký bude nový RUD?

Poznámky k hospodaření obcí v období 2013+ na základě novely RUD

Už v závěru legislativního procesu a ještě více po schválení novely RUD jste se už několikrát mohli setkat s názory zpochybňujícími výsledek naší mnohaleté snahy o zlepšení finančního postavení obcí a menších měst. Je tedy na místě shrnout novelizovaný zákon č. 243/2000 Sb. o rozpočtovém určení daní. Jaká má pozitiva a jaké jsou jeho zápory? Je pravda, že stát obcím přidá z jedné kapsy a z druhé jim zase stejnou měrou ubere? Na to vše se pokusíme odpovědět na následujících řádcích.

Hledání spravedlivého kritéria výměry

Jak si jistě vzpomenete, první varianta novely uplatněním maxima započitatelné výměry rozlohy katastru na 3% vedla ke snížení předpokládaných příjmů u stovek obcí. Spíše než o záměr ale šlo o to, že si autor radikálně omezeného nastavení kritéria katastrální výměry předem dopady svého návrhu neověřil. Proto se po jednáních zástupců SMS ČR, starostů obcí, které by návrhem nejvíce tratili, se zákonodárci ještě před definitivním odhlasováním návrhu podařilo prosadit změnu maximálně započítané katastrální výměry ze tří na deset hektarů. Za ideální jsme sice považovali, kdyby kritérium výměry katastru zůstalo bez omezení, a to zejména z toho důvodu, že extrémních případů obcí s příjmem z RUD na občana nebylo mnoho, a hlavně tyto finance v celkovém objemu RUD činily zanedbatelný podíl. Rozhodnutí zákonodárců i ministerstva financí extrémy omezit však bylo pevné a již zvrátit nešlo.

Tak nám při schváleném znění novely zůstalo přibližně šedesát starostů obcí, u nichž pravděpodobně dojde ke snížení ročních příjmů ze sdílených daní. Po prosazení změny maximální započitatelné výměry katastru na 10 hektarů však již nejsou tyto případy fatální, a pokud by se objevil takový případ obce, které by náhlé snížení mohlo způsobit existenční problémy, je zde veřejný příslib ministerstva financí, že v takovém případě přispěchá postižené obci na pomoc s kompenzační dotací. I tak jsou ale protesty starostů, kterým novela příjmy snížila, pochopitelné. Nikomu z nás by se to také jistě nelíbilo. Bohužel je ale třeba konstatovat, že na jejich obhajobu se nám nedostává dostatek realistických argumentů. Požadavek, aby tyto obce měly nadále ve valné většině až o desítky procent vyšší příjmy na občana než např. Olomouc, jen je totiž těžko obhajitelný. Byl jsem u snahy o lepší financování obcí od počátku, z toho důvodu se dívám na celý proces a jeho výsledek komplexně. Jsem přesvědčen, že naše dlouholeté úsilí znamená významný přínos i pro zmíněné obce, neboť jejich příjmy před zahájením boje proti diskriminaci (tzn. před novelizací zákona o RUD v roce 2008) dosahovaly pouze 5,8 tis. Kč na občana a nyní budou dostávat kolem 9,2 tis. Kč na obyvatele ročně. To je přece významný nárůst.

V posledních dnech se ještě zrodila poslanecká iniciativa, která se snaží dodatečnou úpravou zákona řešit případy obcí, kterým novela příjmy snížila. Nic proti tomu, SMS ČR vyslovilo takové snaze podporu. Ale je třeba si uvědomit, že poslanecký návrh počítá s pomocí pouze v těch případech, kdy dochází k propadu minimálně o 20% příjmů, návrh se tedy ve skutečnosti týká jen několika málo obcí.

Jsou pochybnosti o významu novely oprávněné?

Vyskytují se ale i obecné připomínky proti RUD jako celku. A to zejména od subjektů, které otevřeně nepodporovaly změnu RUD. Snaží se poukázat na to, že RUD obcím peníze nepřinese, ba že po novele na tom obce budou ještě hůř. A dokládají to i výpočty. Jak to tedy je?

Schéma rozdělení rozpočtového určení daní v letech 2013 až 2015 (bez SFDI, poplatků a pokut)

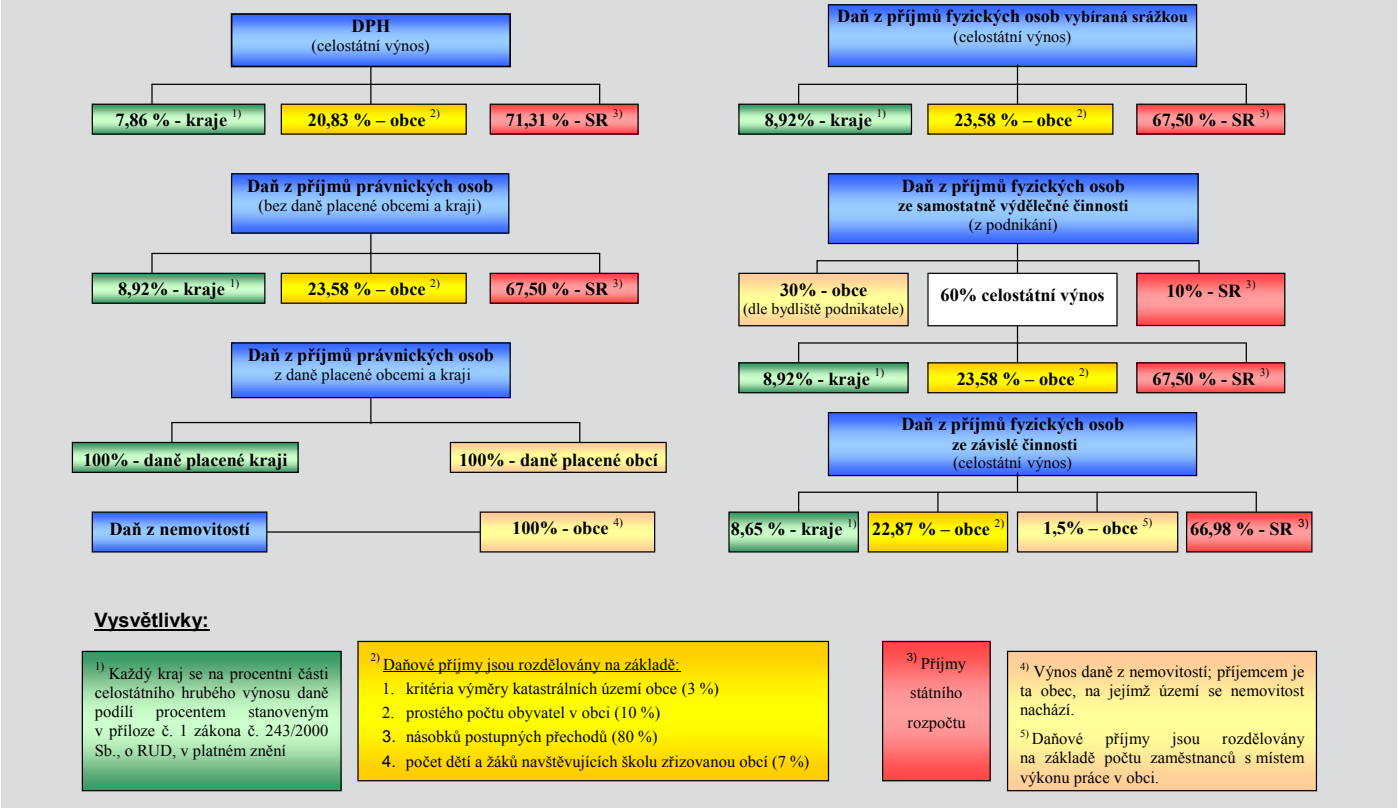

Schéma sdílených daní pro obce v letech 2013-2015. Sdílené daně tvoří přibližně 55% příjmů obcí. Převzato z MF ČR.

Ke snížení historického významu dosažených změn v RUD je používána metoda sčítání hrušek a jablek. Tedy proti zvýšení příjmů ze sdílených daní jsou započítány ztráty z jiných zákonů a opatření, např. změny týkající se DPH. Jiné zákony ale s RUD nesouvisí a vládou a parlamentem by procházely stejně bez ohledu a vazby na RUD. Ano, budou i takové, které se většími náklady nebo odvody negativně dotknou i rozpočtů obcí. To ale přece význam změny RUD nesnižuje, právě naopak! Beze změny RUD by se mnohé obce zásluhou jiných nových legislativních opatření mohly dostat do existenčních potíží. Jen díky větším příjmům budou obce mít možnost se s úspornými kroky vlády vypořádat a přežít období recese bez zásadních dopadů na fungování nebo majetek obcí. A po překonání všeobecné ekonomické krize poslouží tyto finance svému účelu, tedy rozvoji obcí a měst a zlepšení životních podmínek jejich obyvatel.

Velmi často se odpůrci významu novely RUD zaštiťují mediálně proklamovaným tvrzením, že větší část, tedy asi 7 miliard korun, kterými je systém RUD nově posílen, je vlastně obcím odebráno z prostředků, jež by byly rozdělovány formou nenárokových národních dotačních titulů. Je jistě správné, že obce tyto prostředky dostanou nárokově formou RUD, ale dojde vůbec k zániku oněch národních dotačních titulů? Ve skutečnosti dojde pouze k přesunu financí, jak se s tím rezorty vypořádají, je jen na nich. Podle letošních plánů je téměř jisté, že k razantnímu snížení dotací nedojde. Obce budou i nadále moci žádat například o podporu v Programu obnovy venkova MMR a podobně tomu bude i například s dotacemi na výstavbu vodohospodářské infrastruktury z rozpočtu MZe. A kolik vlastně stát v roce 2012 obcím z národních dotací rozděloval? Objem těchto prostředků se každoročně měnil, ale lze říci, že si obce jednoznačně přilepší o finance, které dříve do rozpočtů vůbec nedostávaly.

Kritérium	Váha kritéria v novele (v %)	Zařazeno zákonem z roku
Přepočtený počet obyvatel	100 94 80	2000 2007 2012
Prostý počet obyvatel	3 10	2007 2012
Katastrální výměra obce	3 3 (strop 10 ha/obyv.)	2007 2012
Počet žáků v MŠ a ZŠ	7	2012

Tabulka ukazuje, že současné nastavení kritérií výpočtu RUD je krokem správným směrem. K dosažení ideálního a systémového stavu dle nezávislých odborných analýz však bude potřeba provést v budoucnosti některé další korekce.

Novela RUD a budoucnost obcí

Jako starostové jste se dopady nových pravidel alespoň v myšlenkách zabývali při sestavování rozpočtu na rok 2013. Napoprvé to jistě bylo i částečné věštění z křišťálové koule. Každý jste k jeho tvorbě přistupovali odlišně, jelikož každá obec je jiná a bude mít i jiné příjmy z RUD. Hodně například bude záležet na tom, jestli jste zřizovatelem školy a jakým způsobem jste ještě nedávno řešili příspěvky na provozní náklady škol.

Ale ať jsem hovořil s kterýmkoliv z Vás, vždy jsem zaznamenal snahu brát údaje o zvýšení příjmů v roce 2013 s rezervou. I když sám jsem pevně přesvědčen o tom, že nárůst příjmů obci z RUD bude z velké části odpovídat prognózám, považuji zmíněný opatrný přístup ke tvorbě obecních rozpočtů za správný.

Těším se, že po opětovném nastartování ekonomického růstu nové prostředky z RUD napomůžou rychlejšímu rozvoji obcí. Nejen při výstavbě a údržbě infrastruktury, ale i při zvyšování životní úrovně a společenského života obyvatel venkova. Parametry nového RUD, které jsou kodifikovány v nyní již platném i účinném zákoně, tomuto tvrzení dávají jednoznačně za pravdu.

Ing. Josef Bartoněk
předseda SMS ČR

Redakční poznámka: Podrobnosti o novele školského zákona, která s novelou RUD úzce souvisí, přinášíme v samostatném článku Oldřicha Vávry na další straně Informačního zpravodaje.

Jak hodnotíte nové rozpočtové určení daní a jak jste plánovali příjmy obecního rozpočtu na rok 2013?

3 otázky pro:

Čechy: Jiří Iral, Chelčice, Jihočeský kraj

Novelu RUD jako malá obec vítáme. Dosáhneme navýšení příjmů asi o půl milionu korun, a to i navzdory výraznému poklesu počtu obyvatel. Pro efektivnější a přesnější nastavení budoucího rozpočtu jsme využili služeb specializované firmy, která nám zanalyzovala také změny v systému úhrad neinvestičních nákladů na žáky. Do současnosti jsme totiž byli jak příjemci úhrad, tak i plátci za naše děti, studující mimo naši obec.

Morava: Zbyněk Král, Bánov, Zlínský kraj

Jsme obec na Východním Slovácku v blízkosti hranice se Slovenskem, nedaleko Uherského Brodu. Dlouhodobě řešíme velkou investiční akci spojenou s výstavbou kanalizace a čistírny odpadních vod a proto nás nárůst příjmů z RUD velmi těší. V odhadu příjmů obce jsme byli realističtí. Oproti daňové kalkulačce jsme uvažovali asi se 70 procenty navýšení, neboť výběr daní do státní kasy je vždy těžké odhadovat.

Slezsko: Jan Lipner, Horní Suchá, Moravskoslezský kraj

Nový RUD vnímám jako velké vítězství pro obce, a to i s ohledem na blízkost Ostravy, která vedla agresivní kampaň proti přijetí tohoto zákona plnou polopravd. Nechyběly billboardy se zaťatou pěstí pod hesly „My Ostravu nedáme." Naštěstí vše dopadlo v náš prospěch, i když samozřejmě v odhadu příjmů jsme byli spíše opatrní. Dokončujeme dvě velké akce z evropských fondů a ve financování chodu obce jsme proto velmi opatrní.

Regionální školství v systému nového RUD

Co čeká základní a mateřské školy a školská zařízení zřizované obcemi?

Reforma veřejné správy připravovaná a realizovaná v 90 letech 20 století znamenala nejenom zánik okresů a vznik krajské struktury, ale měla také zásadní dopad do školského systému v ČR. Od roku 1990 se obce stávají zřizovateli škol a nejpozději od 1. ledna 2003 získávají školy právní subjektivitu. Řada pozitivních změn, které směřovaly především k demokratizaci školství, s sebou nesla také zásadní změnu v zodpovědnosti obcí za finanční a materiálové zabezpečení škol. Řada následujících reforem tuto zodpovědnost zvětšovala, konkretizovala, ale její zabezpečení neřešila…

Zákon č. 561/2004 Sb. (tzv. školský zákon) v § 178 odst. 6 stanovil povinnost podílet se na úhradě poměrné části neinvestičních výdajů. Toto ustanovení bylo velmi nepřesné a neúplné. V praxi přinášelo do vztahů mezi obcemi řadu komplikací a napětí. Rozpětí této vzájemné úhrady se pohybovalo dle šetření SMS ČR od nuly po 14 000 Kč na žáka a rok. Nejčetnější interval byl v rozmezí 6500 – 8000 korun. Obce se tak postupně staly zřizovatelem, který řadu věcí musel zajistit, a přitom na chod jím zřízené instituce neměl prakticky žádný vliv. Zakonzervování téměř neměnného stavu a za přispění demografického vývoje dospělo do situace, kdy obce dofinancovávaly provoz škol nezřídka v úrovni 25% celkového vlastního rozpočtu a zastupitelstva se přitom bezmocně dívala, jak z jimi zřizovaných škol odchází po třetím či pátém ročníku řada dětí do jiných škol. Tento „začarovaný kruh" vedl v mnoha případech k tak masivnímu úbytku žáků, že se zřizovatelé dostávali až na hranici udržitelnosti financování obce.

Obce mohou lépe vykonávat zřizovatelskou povinnost

SMS ČR od svého vzniku usilovalo mimo jiné o zvýšení pravomocí zřizovatelů ve vztahu k vrcholovému managementu škol (nastavení funkčního období a odvolatelnosti ředitelů), o zohlednění existence škol a školských zařízení v RUD, o změnu pravidel spolufinancování neinvestičních nákladů, o předvídatelné financování škol.

Dnem 1. ledna 2012 nabyl účinnosti zákon č. 472/2011 Sb. kterým se měnil tzv. školský zákon. Tato novela mimo jiné přinesla tzv. funkční období pro ředitele škol (6 let) a zavedla reálnou možnost odvolání ředitele během funkčního období. Ředitele může zřizovatel nyní nově odvolat také na návrh školské rady. Článek II zákona [1], který řešil převedení dosavadních ředitelů škol a školských zařízení do nového režimu „funkčních období" byl v jarních měsících roku 2012 doprovázen především ze strany tehdejšího vedení MŠMT řadou autoritativních vyjádření, která nejenom podle názoru SMS ČR odporovala znění zákona a měla za následek nejednoznačný postup zřizovatelů. Praxe následujících měsíců prokázala, že většina zřizovatelů postupovala v souladu se zněním zákona a konkurz vyhlásila. Celkově dle zjištění ČŠI proběhlo 2722 konkurzů, kterých se účastnilo 6376 uchazečů. U nadpoloviční většiny konkurzů byly 2 a více uchazeči. V 96 % případů zřizovatelé doporučení komise respektovali a na vedoucí pracovní místo ředitele jmenovali uchazeče, kterého konkurzní komise navrhla jako prvního v pořadí.

Rozpočtové určení daní a školský zákon

Dne 2. listopadu 2012 prezident Klaus podepsal zákon ze dne 24. října 2012, kterým se mění zákon č. 561/2004 Sb. (školský zákon). Tato novela školského zákona mimo jiné upravuje s ohledem na novelu zákona o rozpočtovém určení daní úhradu neinvestičních nákladů spojených s provozem školy (ruší §178 odst. 6,7,8, § 179 odst. 3 a z části odst. 2b.). Tato změna znamená, že s účinností od 1. ledna 2013 si obce již nebudu vzájemně účtovat a hradit podíl na neinvestičních nákladech škol. Dne 1. ledna 2013 tedy končí obci povinnost hradit za žáky s místem trvalého pobytu na svém území, kteří plní povinnou školní docházku v základní škole zřízené jinou obcí nebo svazkem obcí, neinvestiční výdaje připadající na tohoto žáka. Nově budou obce, které jsou zřizovateli škol (včetně mateřských škol) prostředky na neinvestiční výdaje dostávat na základě zákona o rozpočtovém určení daní přímo ze sdílených daní, a to podle počtu žáků v základních školách, mateřských školách a na nižších stupních šestiletých či osmiletých gymnázií zřizovaných obcemi (rozhodný je počet žáků k 30. září předcházejícího roku). V případě, že je zřizovatelem školy svazek obcí, budou prostředky poskytovány do dalšího rozhodnutí v obdobné výši ze zvláštní kapitoly státního rozpočtu. Obec nově obdrží částku na hrazení neinvestičních výdajů přímo z důvodu vzdělávání konkrétního dítěte nebo žáka v jí zřizované škole. Nerozhoduje přitom, zda dítě nebo žák má na území zřizující obce místo trvalého pobytu.

Váha tohoto kritéria (počet žáků ve školách) je v souhrnu celého RUD stanovena na 7%. To znamená, že z celkového objemu prostředků v RUD se 7% v každém rozpočtovém roce každému zřizovateli přidělí podíl podle poměru počtu žáků v jeho školách k celkovému počtu žáků v ČR. Je třeba zmínit, že tyto prostředky nebudou účelově vázány.

[1] *Článek II. bod 5 zákona č.472/2011 Sb.*
„Řediteli školské právnické osoby zřizované Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy, krajem, obcí nebo svazkem obcí, řediteli příspěvkové organizace a vedoucímu organizační složky státu nebo její součásti, který vykonává ke dni nabytí účinnosti tohoto zákona činnosti ředitele v příslušné škole nebo školském zařízení podle § 166 zákona č. 561/2004 Sb. nepřetržitě

a) po dobu delší než 6 let, končí výkon práce na daném pracovním místě vedoucího zaměstnance dnem 31. července 2012,
b) v rozmezí 3 až 6 let, končí výkon práce na daném pracovním místě vedoucího zaměstnance dnem 31. července 2013,
c) po dobu kratší než 3 roky, končí výkon práce na daném pracovním místě vedoucího zaměstnance dnem 31. července 2014.

Při tvorbě rozpočtů územně samosprávných celků (obcí) je nezbytné zohlednit to, že obce pro rok 2013 již nebudou povinny na provoz škol sousedním obcím přispívat. Dále pak obcím nebude od 1. ledna 2013 poskytován tzv. „příspěvek na školství" z kapitoly Všeobecná pokladní správa. Tento příspěvek činil pro rok 2012 1401 Kč na dítě/žáka. O tyto prostředky v celkové výši 1,5 mld. bylo navýšeno RUD.

Konkrétní výši prostředků připadajících na toto kritérium nelze přesně předpovědět, protože bude podílem příjmů státního rozpočtu. Na základě dnešní znalosti odhadovat objem prostředků připadající na jednoho žáka v roce 2013 ve výši cca 7800 Kč.

Přehled četnosti konkurzů v letech 2006-2012

Školní rok	ČR	Četnost konkurzů v krajích – účast ČŠI													
		A	S	C	P	K	U	L	H	E	J	B	M	Z	T
2006/07	545	39	83	32	26	21	30	24	29	36	29	63	44	41	48
2007/08	462	38	59	27	16	17	50	21	29	15	35	48	36	36	35
2008/09	492	33	64	18	34	11	51	25	27	40	27	59	31	31	41
2009/10	463	23	80	31	17	17	27	24	24	29	32	61	24	32	42
2010/11	473	33	60	23	9	12	36	23	37	45	28	51	39	30	47
2011/12	2 722	115	364	151	135	67	219	209	217	176	141	379	92	99	356

Legenda:

A – Hlavní město Praha
S – Středočeský kraj
C – Jihočeský kraj
P – Plzeňský kraj
K – Karlovarský kraj
U – Ústecký kraj
L – Liberecký kraj
H – Královéhradecký kraj
E – Pardubický kraj
J – Kraj Vysočina
B – Jihomoravský kraj
M – Olomoucký kraj
Z – Zlínský kraj
T – Moravskoslezský kraj
ČR – Česká republika

Tabulka ukazuje, že novela školského zákona vyvolala ve školním roce 2012/2013 výrazný nárůst počtu konkurzů na ředitele školských zařízení napříč všemi kraji.

Jaké změny v regionálním školství přinese rok 2013?

Závěr roku 2011 a celý rok 2012 byl také spojen s úsilím MŠMT změnit systém financování regionálního školství. Návrh představený tehdejším ministrem Dobešem jeho nástupce ministr Fiala po rozsáhlé vlně kritiky ze strany zřizovatelů, pedagogů i rodičů stáhl. Návrh představoval ohrožení pro 50-60% zejména venkovských škol. Nový návrh na změnu financování regionálního školství bude předložen k diskusi v prvním čtvrtletí roku 2013. SMS ČR bude při projednávání tohoto materiálu zastávat taková stanoviska, aby byla zachována existence dostatečně široké sítě základních škol v obcích a městech, bez dalších dopadů do rozpočtů zřizovatelů, aby byl možný individuální přístup k žákům, aby školy byly centrem vzdělanosti a kultury v obcích. Dostupnost základních škol a jejich přítomnost v obcích považujeme mimo jiné za jedno ze zásadních pro-rodinných opatření. Případná optimalizace sítě škol se nemůže dít na úkor dostupnosti základního vzdělání.

Pro rok 2013 by mělo být pro ředitele zrušeno závazné rozdělení mzdových prostředků pro pedagogické a nepedagogické pracovníky – tzv. průřezový ukazatel „Výdaje na krytí mzdových nákladů pedagogických pracovníků regionálního školství včetně příslušenství".

MŠMT pro rok 2013 také zvýší o 1 miliardu korun prostředky určené pro krytí tzv. ONIV (ostatní neinvestiční výdaje). Tyto finanční prostředky státu jsou určeny např. na učebnice, cestovní výdaje, ochranné pomůcky, další vzdělávání pedagogických pracovníků, plavání, nemocenskou atd. Ve školním roce 2012/2013 se také opět o něco zvýšil počet žáků prvních ročníků (k 1. září 2012 – 104,5 tis. žáků).

Změny v systému regionálního školství v letech 2011 a 2012, na kterých se SMS ČR v podobě připomínkování a konzultací významně podílelo, představují pro obce zásadní a pozitivní změnu v zajištění financování neinvestičních nákladů na provoz škol a zvýšení pravomocí pro efektivní výkon funkce zřizovatele. V mnoha ohledech jsou teprve těmito změnami naplněny původní záměry reformy veřejné správy ve školství – posílení role orgánů veřejné správy při rozhodování a řízení školství, především pak orgánů samosprávy.

Zřizovatelé a management škol získávají významné pravomoci. Zásadním způsobem tak současně vzrůstá i jejich odpovědnost.

Mgr. Oldřich Vávra
starosta obce Tupesy
předseda Pracovní skupiny
pro školství a sport SMS ČR

Újezd (Zl): Dvoustupňová základní škola v obci

Cesta obcí a měst ve jménu nového RUD

Vysvětlovat co se skrývá za zkratkou RUD je v roce 2012 celkem zbytečné. Byly ale doby, kdy většina starostů problematiku financování svých rozpočtů ze sdílených daní neznala, příjmy do obecní kasy z RUD sice byly hubené, ale poměrně stabilní a předvídatelné. Pro pochopení současného systému obecního zřízení a financování obcí musíme zajít do roku 1990, kdy byly zrušeny místní národní výbory, rozpadly se střediskové obce a byla obnovena místní samospráva. Dále současné uspořádání vychází z reformy veřejné správy na základě právních norem schválených o deset let později (zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), a zákony č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, a č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení daní, které navazují na zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech). Hlavní změny ve financování obcí, které přinesl soubor nových zákonů v roce 2000, spočívaly zejména ve formálním nastavení obecních příjmů, zatímco v absolutní výši nedošlo k téměř žádným změnám. Starostové v té době problematiku RUD vnímali pouze izolovaně a silnější hlas nesouhlasu s rozpočtovou diskriminací venkovských obcí ve vztahu k velkým městům zatím nezazníval.

2005 aneb rok probouzení

Kolem roku 2005 začal vlivem některých změn systému RUD stoupat zájem starostů o problematiku RUD. Zásahy zákonodárců do daňové soustavy tehdy začaly způsobovat velké výkyvy v příjmech obcí a měst. Patřilo sem například společné zdanění manželů, vracení bonusů na děti a také zařazení DPFO mezi daně sdílené 100% ve prospěch obce. Tato situace způsobila drastické výpadky v příjmech obcí (zejména v první polovině roku 2005) a také soutěžení o podnikatele, tedy přetahovanou mezi obcemi, které ve vidině výrazného nárůstu příjmů lákaly tyto daňové plátce často na úkor sousedů. Vedlejším efektem bylo opětovné rozevírání pomyslných nůžek mezi šikovnějšími starosty obcí v podnikatelsky příhodné poloze a těmi ostatními. Proto došlo k další úpravě zákona o RUD, která původní 100% sdílení DPFO redukovalo na 30%. Obce tak zažily další citelnou změnu v systému RUD, což vyvolalo velkou pozornost mnohých starostů.

2006 rok zrodu starostovských iniciativ

Dva opačné kouty republiky nakonec stanuly v čele aktivit, které prvně zformovaly starosty tak, že se RUD stal veřejně debatovaným problémem. První linie, o které se dnes již tolik nehovoří, byly aktivity starostů z Mostecka, v čele s Petrem Pakostou, místostarostou obce Hora Svaté Kateřiny. Jejich protest oslovil nakonec 26 senátorů, kteří v červnu 2006 podali ústavní stížnost na nerovnoměrné a nespravedlivé přerozdělování prostředků ze státního rozpočtu. O něco dříve proběhly první organizační schůzky nespokojených starostů z východní Moravy, které vyústily v založení Iniciativy za živý venkov s podtitulem Petice proti diskriminaci občanů menších měst a obcí. Základním bodem nesouhlasu byl tehdy zavedený model RUD, který znamenal 6,5 násobný rozdíl v příjmech na občana Prahy a občany menších obcí. U zrodu tak zvané Zlínské výzvy, jak se záhy začala iniciativa nazývat, stáli především starostka Rokytnice Jana Juřenčáková, starosta Suché Lozi Petr Gazdík, starosta Vysokého Pole Josef Zicha, starosta Újezdu Vladimír Kráčalík a starosta Kunovic Jiří Vařecha. V srpnu pak byla podána další ústavní stížnost se stejným cílem – napadnout nerovné dělení daňových výnosů z RUD, které výrazně diskriminovalo venkovské samosprávy.

2005 2006

2007 rok Smlouvy obcí a měst proti daňové diskriminaci

V roce 2007 se přenesla diskuse o nutnosti změnit nespravedlivě nastavený RUD také do stávajících organizací sdružující obce a města. Zatímco Spolek pro obnovu venkova se již v lednu 2007 zapojil do aktivit **Peticí proti diskriminaci obyvatel venkova,** Svaz měst a obcí své stanovisko formuloval na květnovém **sněmu v Hradci Králové**. Starosta Osvětiman Josef Bartoněk se zde pokusil prosadit návrh usnesení „Svaz bude usilovat o zavedení nediskriminačních systémových a adresných nástrojů a pravidel v oblasti přerozdělování daňových výnosů obcím," který však nakonec po bouřlivé debatě vlivem odděleného komorového systému hlasování nebyl přijat. Tato událost urychlila tempo dění a již v červnu se skupina nespokojených starostů, kteří byli svědky královéhradeckého sněmu, spojila ve **Smlouvě obcí a měst proti daňové diskriminaci**. Kromě starostů ze Zlínska již mezi první stovkou odvážných podpisů figurovali také obce ze Středočeského, Olomouckého a Moravskoslezského kraje a během léta roku 2007 s textem smlouvy souhlasilo na 1500 starostů. Další události nabraly rychlý spád. V srpnu totiž zastupitelstva Suché Lozi a Vysokého Poli schválila podání **stížnosti na Českou republiku u evropského soudního dvora** pro diskriminační nastavení systému RUD. 24. srpna ministr Kalousek vyvolal jednání zástupců „Zlínské iniciativy" (výzvy), Asociace krajů a Svazu měst a obcí, na kterém přislíbil **novelizaci RUD**, která by zmírnila diskriminační povahu tehdejší platné právní úpravy. Výměnou za toto řešení bylo stažení stížnosti obcí Suché Lozi a Vysokého Pole u evropského soudního dvora. V září ministr financí předložil novelu RUD, která měla snížit rozdíl mezi nejchudší obcí a Prahou. V říjnu pak dochází ke kompromisu nad novelou RUD. Ten obsahoval zavedení nového koeficientu katastrální výměry obce a posílením složky RUD o 4,5 miliard korun, čímž se zmírnil rozdíl mezi Prahou a nejchudšími obcemi z 6,5 násobku na 4,5 násobek. Na podzim 2007 vydal Svaz měst a obcí leták proti Zlínské výzvě, ani ten však nezastavil emancipaci venkovských obcí, které již nehodlaly být ve vleku zájmů velkých měst. V listopadu proto předsednictvo Zlínské výzvy oznámilo, že Svaz měst a obcí neprosazuje zájmy všech obcí a měst a že **založí vlastní sdružení**. Bouřlivý rok se uzavřel, předznamenal velké změny.

2008 zrod Sdružení místních samospráv

Ačkoliv prvním lednovým dnem začalo platit spravedlivější RUD, předsednictvo Zlínské výzvy zastihl v proudu příprav **vzniku nové organizace, Sdružení místních samospráv ČR**. Jeho hlavním cílem se stalo dosažení zcela nového RUD, který by vycházel z odborných analýz potřeb jednotlivých velikostních kategorií sídel. Již zpočátku však bylo zřejmé, že nová organizace dostane do vínku také celou řadu dalších agend pokrývající veškerou problematiku fungování obcí a měst. Ustavující Republikové shromáždění SMS ČR konané v Jihlavě si předsevzalo hlavní principy v duchu zásad **rovnosti všech členů, boje za finanční soběstačnost obcí, decentralizaci státní správy,** proti jakýmkoliv formám diskriminace obcí. Prvním předsedou se tehdy stal vlčnovský starosta **Jan Pijáček.** V roce 2008 se také pod vedením ministra Kalouska ustavila **komise pro reformu** RUD. Ministerstvo financí pak zadalo týmu předních specialistů ekonomických vysokých škol k vypracování **analýzu financování samospráv**. Během jediného roku se také konsolidovala členská základna z řad obcí s opravdovým zájmem změnit RUD, kterých bylo téměř 1100.

2007 2008

2009 rok akce „TABULE“

V lednu 2009 byla ministerstvem financí zveřejněna očekávaná **analýza financování samospráv**, která se měla stát východiskem pro konečné a systémové řešení RUD. To mělo být předloženo v létě roku 2009. Pád Topolánkovy vlády však všechny naděje zmařil, došlo k přerušení práce komise pro novelu RUD a nový ministr **Eduard Janota** podmínil její pokračování shodou mezi SPOV a SMO. Nastala tedy série jednání trvající až do příštího roku. V této neblahé situaci se ozvaly hlasy na zesílení boje za nový RUD ze strany členů SMS ČR, které vyvrcholily na dubnovém **II. Republikovém shromáždění SMS ČR**, které se konalo opět v Jihlavě. Z něj vzešel nový předseda SMS ČR **Josef Bartoněk** a také záměr výrazné akce, která by upozornila na závažnost problému RUD. V úterý 26. května pak vypukla celostátní **akce tabule** spočívající ve vyvěšení nápisu „daňově diskriminovaná obec“ na vjezdovou a výjezdovou značku. Celou zemi tak zaplavily originální tabulky zvěstující poselství: „Venkov, města i obce potřebují změnu RUD!“

2010 rok nových nadějí

Počátkem roku 2010 byla ukončena jednání SMS ČR, SMO a SPOV s cílem najít shodu nad zněním dopisu, kterým by trojice organizací vyjádřila vůli na obnovení práce komise pro reformu zákona o RUD. Ten byl záhy v březnu odeslán a ministr Eduard Janota ještě před koncem svého mandátu v úřednické vládě tuto pracovní skupinu svolal. To už se ale nezadržitelně blížily květnové **parlamentní volby**, přičemž jedním z témat se stala také otázka RUD. Na základě jejich výsledku nakonec byla sestavena vládní koalice a přičiněním TOP09 a STAN se do její koaliční smlouvy dostal **závazek narovnání nespravedlivého a diskriminačního nastavení RUD** s osobním příslibem premiéra, který garantoval dosažení maximálně trojnásobného rozdílu v příjmech mezi Prahou a nejchudšími obcemi. Totéž pak bylo stvrzeno v pozdějším programovém prohlášení vlády. Ministrem financí se tehdy stal opět Miroslav Kalousek, který v listopadu opět svolal komisi pro reformu RUD za účasti zástupců SMS ČR, Asociace krajů, SMO a SPOV.

2009 2010

2011 starostové pochodují Prahou

V roce 2011 pokračovala jednání komise pro reformu RUD, avšak výsledky její práce nebyly nikterak oslnivé. Úředníci ministerstva financí nebyli ochotni výrazněji zasáhnout do systému RUD, k čemuž výrazně přispíval nesouhlas SMO s jakýmkoliv krácením příjmů čtveřice velkých měst. O to více pak odbornou veřejnost pozitivně překvapil **dubnový návrh ministra Kalouska**, který počítal s krácením příjmu čtveřice největších měst o 4,5 miliardy korun a o **posílení složky RUD o celkem 13 miliard korun**. Navzdory přijatelnému ministerskému návrhu postupně panovala poměrně značná nervozita a to zejména vzhledem k laxnímu přístupu premiéra, který se k otázce RUD vyjadřoval velmi vyhýbavě a závazek dosažení trojnásobku rozdílu mezi Prahou a nejchudší obcí spíše přehlížel. I proto takřka spontánně vypukla akce spočívající v **klíčových dopisech**. Starostové nejen ze SMS ČR se začali na premiéra v dopisech obracet s žádostí o pozornost vůči tak klíčovému návrhu, jakým byla ministerská novela RUD. Někteří k tomu navíc přiložili i symbolický klíč od obce, jako znak důvěry. Takových dopisů se sešlo na Úřadu vlády více než 1200 a z některých krajů odešly do Prahy i kolektivní apely se stovkami podpisů. Premiér však tuto vlnu přešel mlčením a ani jednomu ze starostů nedorazila očekávaná odpověď. Tento postoj přispěl k rozhodnutí mnoha starostů osobně vyjádřit svůj názor v Praze na poklidném **pochodu organizovaném SMS ČR** za přispění SPOV. Premiér Nečas, překvapen účastí více než tisícovky starostů, byl ochoten diskutovat a přislíbil, že do konce října předloží k projednání vládě ministerský návrh RUD. V listopadu již bylo zřejmé, že premiér slib nesplnil, proto došlo k poslednímu mohutnému starostovskému protestu formou **vlajek za nový RUD**. Po celé zemi na obecních úřadech zavlály prapory vyjadřující nespravedlivý poměr v příjmech mezi Prahou a venkovem. Starostové vlajky hodlali svěsit až přijetím nového zákona o RUD. V této situaci vznikla **poslanecká iniciativa pod vedením Petra Gazdíka**, díky níž byl ještě před koncem roku návrh předložen k projednávání v poslanecké sněmovně. RUD se tak dostal do legislativního procesu.

2012 vítězství po sedmiletém boji

První únorový den se stal pro mnohé starosty překvapením. Na své **33. schůzi** totiž poslanci nechali projít poslanecký návrh RUD vycházející z parametrů varianty RUD ministra Kalouska. Neobvykle hladký průběh prvního hlasování zákonodárců však předznamenal těžkosti, které měly následovat. Pro navržené parametry scházela koaliční většina, neboť pokles příjmů velkých měst o více než čtyři miliardy korun byl pro mnoho poslanců neakceptovatelný. Mnozí z nich také podmiňovali svůj souhlas kladným stanoviskem vlády, čehož se nakonec podařilo dosáhnout v květnu po koaličních jednáních. Z nich vzešel **kompromisní návrh RUD**, který následně opět prošel prvním parlamentním čtením. V té chvíli však nastal poslední vážný spor, který se týkal redukce kritéria katastrální výměry obce na 3 hektary na osobu. Toto opatření mělo způsobit ztrátovost více než 150 menších obcí v novém RUD. S tím se SMS ČR nehodlalo smířit a dojednalo zásadní kompromisní úpravu, tedy posunutí stropu tohoto kritéria na 10 hektarů, čímž se počet takto ohrožených obcí podstatně snížil. Po té již byla cesta novému RUD otevřená. V červenci prošel návrh Poslaneckou sněmovnou a v srpnu Senátem. Na konci téhož měsíce zákon podepsal prezident, což byl signál pro odstranění protestních vlajek. Ti nejodhodlanější pak vlajku svěsili až posledního dne roku 2012, neboť teprve **od 1. ledna 2013 nový RUD nabyl účinnosti**, čímž došlo k dalšímu zmírnění tolik kritizované diskriminace obyvatel venkova.

2011 2012

Ladislav Šifta: dobrý, čestný, odvážný…

Redakční ohlédnutí za Ladislavem Šiftou, starostou, který se nového RUD nedožil

Ladislav Šifta byl neobyčejně činorodým starostou. Původní profesí nástrojař mladoboleslavské Škodovky se ihned po listopadových událostech zapojil do veřejného dění. Jeho zkušenosti s vedením obce byly více než dvacetileté, starostoval od roku 1990 až do své smrti v roce 2011, což bylo plných šest volebních období. Za jeho starostování se z Chotětova stal městys, podařilo se vybudovat sportovní areál, hloubkovou kanalizaci i čističku odpadních vod. Jako schopný organizátor se nejprve chopil příležitosti a založil na sklonku devadesátých let svazek obcí Mladoboleslavský venkov, kterému až do své smrti předsedal. V roce 2007 se Ladislav Šifta zařadil po bok iniciátorů Smlouvy obcí a měst proti daňové diskriminaci venkova jako člen přípravného výboru. Na podzim téhož roku v Chotětově hostil ustavující shromáždění středočeských starostů, zakládajících členů SMS ČR, kteří nesouhlasili s diskriminačním rozdělením daní v neprospěch malých obcí a měst. Odhodlání Ladislava Šifty spolupodílet se na vzniku nové starostovské profesní organizace zrálo delší dobu. Jako člen SMO se podílel na práci legislativní komise, aktivně vystupoval proti tehdejším, a stále trvajícím snahám prosadit ideu „společenství obcí“, které by z podstaty věci opět ukrojilo část pravomocí a samostatnosti obce jako takové a dále až do královéhradeckého sněmu SMO se snažil o demokratizaci rozhodování této organizace a o zrovnoprávnění postavení menších obcí v systému hlasování uvnitř SMO. Jak víme, rok 2007 reformu SMO nepřinesl, což Ladislav Šifta považoval za velké zklamání, ale také jako impulz do dalšího úsilí vrcholícího vznikem Sdružení místních samospráv ČR.

Všichni, kdo jej zažili, na něj vzpomínají jako na nezdolného optimistu, iniciátora aktivit a nesmírně obětavého člověka. Velmi aktivně ve své době podpořil petici proti konání olympijských her v Praze, jejíž plány se objevily v době vrcholící diskriminace v rozpočtovém určení daní. Osobně spolu se senátorkou Janou Juřenčákovou předával nesouhlasnou petici na magistrát hlavního města Prahy. Účastnil se tiskových konferencí a právě díky němu středočeská média dobře věděla o nespravedlivém financování venkovských obcí. Jeho kolega, starosta obce Mečeříž Vojtěch Krauz připojil osobní vzpomínku. „Byl to dobrý a čestný člověk, který veřejné správě a samosprávě rozuměl a chtěl pro lidi to nejlepší, co bylo možné i za cenu nepřátelství některých

„vlivných“. Tohle je především můj soukromý názor, ale myslím si, že by ho potvrdil mnohý občan Chotětova i mladoboleslavského regionu.“ Osud však Ladislavu Šiftovi nedopřál dotáhnout úsilí za nový RUD do konce, v roce 2011 podlehl zákeřné chorobě, která jej vytrhla z koloběhu starostí starosty středočeského městečka Chotětova. Ladislav Šifta se stal jedním z nemnoha odvážných, kteří se neváhali vydat proti proudu, ve jménu spravedlnosti, i když cestou obtížnou, s odstupem pěti let úspěšnou. Za vše, co vykonal, mu patří upřímné uznání a dík…

-red-

I Jirka Vařecha s námi bojoval…

Vzpomínka na kunovického starostu a spoluzakladatele SMS ČR Jiřího Vařechu

Jirku Vařechu jsem poprvé potkala v roce 1999, kdy jsem stála v čele petičního výboru za osamostatnění naší obce a tak jako v mnoha dalších případech byla důvodem osamostatnění snaha zrušit základní školu v naší obci Rokytnici. Již jsme měli za sebou úspěšné referendum o odtržení od města Slavičín s termínem vzniku nové obce od 1. ledna 2000, ale přesto hrozilo, že k 1. září 1999 naše základní škola zanikne. Jirka byl tehdy ředitelem Školského úřadu ve Zlíně, a i když to zpočátku vypadalo beznadějně, tak společným úsilím se nám podařilo naši základní školu zachránit (a jen tak mimochodem funguje dodnes).

Jirka pak odešel pracovat na Městský úřad do Uherského Hradiště a ve volbách 2002 byl zvolen starostou Kunovic. Střetávali jsme se na společných komunálních akcích, potkali jsme se také na vyhlášení soutěže „O zlatý erb“ – nejlepší webové stránky, kdy Kunovice vyhrály v kategorii měst a my v kategorii obcí. V roce 2004 se již začal angažovat i v krajské politice a díky němu jsem se tehdy na krajské kandidátce ocitla i já. On byl zvolený krajským zastupitelem, já jsem byla členem finančního výboru Zlínského kraje. Tehdy jsem se také díky němu poprvé setkala s hnutím nezávislých starostů pro Zlínský kraj.

Když jsme se na jaře 2006 začali ozývat a hlasitě nesouhlasit s nastaveným rozpočtovým určením daní, Jirka byl s námi u toho. V dubnu 2006 byla zveřejněna „Iniciativa za živý venkov“ a Jirka byl jedním ze sedmi signatářů této petice proti daňové diskriminaci menších měst a obcí. Když se petice transformovala na Smlouvu obcí a měst proti daňové diskriminaci, Jirka opět pokračoval v naší společné práci. V roce 2007 zasáhla do jeho života vyšší moc a začal bojovat s těžkou chorobou. Kdybych to tehdy nevěděla, tak bych to ani netušila, protože vždycky, když jsme se potkali, tak měl úsměv na tváři, jenom byl trochu pohublejší.
Nemoc byla silnější a Jirka svůj boj v dubnu 2010 prohrál. Vždycky, když projíždím kolem Kunovic, nemohu si na něj nevzpomenout a také pousmát, protože přesně takový on byl, věčný optimista s úsměvem na tváři, kamarád s velkým srdcem a „Pan starosta“, který postupně své vize realizoval i díky nadšení svých spolupracovníků. Díky němu jsem měla možnost poznat Kunovskou Jízdu králů, Kunovské

hody s právem a spoustu Kunovjanů, mezi kterými má spoustu pokračovatelů. Když jsme v srpnu slavili v Praze změnu RUD, tak jsem si říkala, že se s námi určitě raduje, tam někde nad námi, na obláčku a vzkazuje nám: „Vidíte, že to stálo zato do toho jít!“

Je pro mě velkou ctí, že se naše cesty protnuly a že jsem se s ním mohla potkávat a čerpat jeho obyčejnou lidskost a slušnost. Jirko, děkujeme.

Ing. Jana Juřenčáková,
emeritní senátorka

Petr Gazdík: Podařila se nám malá revoluce

Více peněz obcím, ale také transparentnější pravidla přinese nový RUD

Místostarosta Suché Lozi, poslanec a předseda poslaneckého klubu, ale také aktér místního rozvoje a společenského dění na Východním Slovácku, všemi těmito přídomky se může pyšnit spoluzakladatel Sdružení místních samospráv Petr Gazdík. Patří k těm osobnostem, které na uskutečnění reformy rozpočtového určení daní podílely od samého počátku. V době, kdy se novela „koaličně zadrhla", dal jasně najevo, že bez reformy RUD nemá pokračování vládní spolupráce smysl, a podařilo se mu tak přetlačit lobbying představitelů čtyř největších měst.

Pane poslanče, předpokládám, že 29. srpna letošního roku, kdy prezident republiky podepsal novelu zákona o rozpočtovém určení daní, jste po letech snažení o změnu nespravedlivého přerozdělování daní pocítil velké zadostiučinění. Co přesně mají od reformy RUD očekávat obce? Jak se změní tvář českého a moravského venkova díky přílivu nových prostředků do obecních pokladen?

Podle mého názoru se nám podařilo vyjednat a prosadit takovou verzi RUD, která v našich poměrech znamená malou revoluci. Našim městům a obcím přinese novela RUD, v závislosti na výkonu ekonomiky a s tím souvisejícím výběrem daní, takřka 10 miliard korun do rozpočtů navíc, Zatímco dříve byl průměrný příjem na občana z RUD 6800 korun, nyní je to zhruba 9000 korun. To je zásadní posun, kterým jsme se přiblížili tomu, co je obvyklé v jiných evropských zemích. Zejména obce, které mají mezi 500 a 10 000 obyvateli přitom tyhle prostředky opravdu zoufale potřebují. Nejde přitom ani tolik o často zmiňované spolufinancování investičních projektů z eurofondů, které je pro mnohé obce navzdory výrazné podpoře Evropské unie i tak nedostižné. Mám však na mysli především financování základních funkcí a potřeb, jako jsou školství, dopravní obslužnost, údržba majetku a samotný výkon samosprávy.

Často se také uvádí plánované rušení národních dotačních titulů. Jak vnímáte tuto skutečnost?

Novela RUD nepřinese obcím a městům jen peníze, znamená i zvýšení transparentnosti. Je důležitým příspěvkem k boji proti korupci, klientelismu a přebujelé byrokracii. Došlo totiž k začlenění prostředků z národních dotačních programů do RUD. Namísto toho, aby starostové museli o tyto peníze žebrat, potýkat se s administrativou a spoléhat na libovůli ne vždy nestranných úředníků, mohou s nimi předem počítat.

Není tajemstvím, že výsledná podoba reformy RUD je dílem kompromisu. Argumenty starostů i SMS ČR podložené analýzou ministerstva financí z roku 2008 hovořily pro radikálnější proměnu distribuce příjmů ze sdílených daní, nebo se mýlím?

Ano, nezastírám, že naše původní návrhy byly ještě o něco ambicióznější, novela v té podobě, v níž prošla, je výsledkem kompromisu, to je politická realita. To ovšem její význam a pozitivní dopad na život měst a obcí nijak nesnižuje. Přesto bude podle mého názoru nutné po několika letech analyzovat dopady tohoto opatření a pak případně uvažovat o dalších úpravách, pokud se pro to najde dostatečně silná politická vůle. Já osobně bych si představoval menší rozdíl v příjmu na občana mezi Prahou a nejmenšími obcemi, než je 3,2násobek. Věřím, že v okamžiku, kdy dojde k oživení ekonomiky a celkovému růstu daňových příjmů, se zvětší i prostor pro další diskusi a vyjednávání.

Sám jste místostarostou notoricky známé východomoravské obce. Jaké rady jste dával svému nástupci ve starostovském křesle při sestavování rozpočtu na rok 2013? Byli jste spíše konzervativní nebo optimističtí?

Jak jste již naznačil, byli jsme spíše konzervativní a vycházeli jsme z naší každoroční zkušenosti. Dobrý „Gazda" (smích) vytváří rezervu na neočekávané situace a asi pochopíte, že vždy je lepší být příjemně překvapen nežli naopak.

Letošní reformou RUD bylo v každém případě dosaženo velkého politického úspěchu, splněn byl jeden z významných programových bodů vašeho hnutí. Jakým tématům se hodláte věnovat ve zbytku volebního období? A je mezi nimi takové téma, které je svým významem srovnatelné s reformou RUD?

Nejde jen o zbytek volebního období. Naše hnutí je úzce spjaté s regiony a jeho snahy nejsou a nemohou být spjaty pouze

Suchá Loz, slovácká obec, působiště Petra Gazdíka

s aktuálním vládním angažmá. Přestože právě změna RUD pro nás byla impulsem pro vstup do sféry celostátní politiky, ani další oblasti, na jejichž řešení bychom se chtěli podílet, se neobejdou bez toho, abychom se nesnažili přímo ovlivňovat podobu zákonů či fungování ministerstev. Jako příklad mohu jmenovat regionální školství, které je jednou z priorit, nebo nadcházející reformu veřejné správy, která by měla obsahovat také rušení přebytečných agend a úřadů. To jsou oblasti významem i přímým dopadem do života měst a obcí jistě srovnatelné s rozpočtovým určením daní.

Podíváme-li se zpět, na těch sedm let boje za spravedlivější RUD, vybaví se mnohým právě Vaše osoba. Na jaké lidi byste naopak vzpomenul Vy v souvislosti s bojem za nový RUD?
Pro nový RUD bylo vykonáno skutečně velké množství práce. Odhlédneme-li od pozdější práce komise pro reformu RUD při ministerstvu financí a od postupných politických kompromisů v parlamentu, musím zmínit především ty z nás, kteří stáli u samých počátků našeho snažení. Určitě se patří zmínit tehdejší starostku a pozdější senátorku Janu Juřenčákovou, někdejšího místostarostu Vysokého Pole Stanislava Polčáka a také tehdejšího osvětimanského starostu Josefa Bartoňka. Obecně musím vzpomenout všechny ty stovky kolegů starostů, bez jejichž nadšení a práce by se věc nikdy neposunula do zdárného cíle. Konečně, při pátrání v paměti nelze neuvést vzácného člověka Eduarda Janotu, který jak z pozice ministra financí, tak i z pozice náměstka našim požadavkům prozřetelně klestil cestu.

Když ještě zůstaneme trochu v minulosti, patříte k těm odvážným starostům, kteří se snažili o změnu pohledu na RUD přímo z pozice členů tehdejšího Svazu měst a obcí. Jak vzpomínáte na památný sněm v Hradci Králové? Jak to tenkrát bylo?
Svaz měst a obcí se dlouhodobě profiluje spíše jako spolek větších měst. Na sněmu v Hradci Králové v roce 2007 se to ve své nahotě ukázalo. Do Hradce Králové jsem odjížděl s odhodláním, že se nám podaří přimět přítomné starosty k formulaci usnesení, které by potřebnou reformu RUD jednoznačně podpořilo. Díky systému veta jedné komory druhou však mé očekávání vzalo za své.

Dříve jste byl předsedou místní akční skupiny (MAS) Východní Slovácko. Jak se díváte na tento decentralizovaný způsob dělení evropských dotací?
Jsem stále předsedou MAS Východní Slovácko, i když je někdy těžké skloubit roli hybatele místního rozvoje s poslaneckým angažmá v daleké Praze. Vraťme se ale zpět. Myšlenka komunitně vedeného místního rozvoje, známá pod pojmem LEADER, je dobrý způsob pozitivních a koncepčních změn v území pomocí peněz z Evropské unie. Navíc reálně velmi dobře funguje a není předmětem korupce jako v jiných velkých programech. Proto by měl mít v dalším programovacím období zelenou.

Hovoří se o možnosti, že by MASky mohly distribuovat i část prostředků z dalších operačních programů. Podpořil byste silnější roli MASek v následujících letech?
Jednoznačně ji nejen podporuji, ale snažím se ji i politicky prosazovat. Jsem rád, že Sdružení místních samospráv tento model považuje za nejefektivnější způsob jak lépe čerpat finance z nových operačních programů směrem na venkov, do obcí a menších měst.

Děkujeme za rozhovor

-tch- -JaB-

Vidina řešení problému mě dokáže nadchnout

Říká v rozhovoru nejen o sedmiletém boji za RUD senátorka Jana Juřenčáková

Jana Juřenčáková není ve veřejném životě žádným nováčkem. Začínala jako úřednice ve státní správě, pak uskutečnila svůj sen o rodinné firmě, na přelomu tisíciletí se stala hybatelkou osamostatnění malé obce Rokytnice v Bílých Karpatech, ve které posléze starostovala. Problémy nedostatku financí ji motivovaly postavit se do čela boje za změnu zákona o RUD, stala se senátorkou a na konci svého funkčního období mohla konstatovat: „Splněno". Jak se na celou etapu boje za RUD dívá s odstupem a jak vidí další osudy českého a moravského venkova Jana Juřenčáková?

Řadu let v polistopadovém období starostové problematiku RUD příliš neznali. Jak vzpomínáte na tuto dobu, kdy jste v roli starostky pronikala do tajů financování samospráv?
Mé vzpomínání musí začít rokem 1999. Tehdy jsem stála v čele procesu odtržení mé rodné obce Rokytnice od sousedního města. O rok později jsem se stala zdejší starostkou, z vlastního rozhodnutí neuvolněnou. Důvodem tohoto řešení byly právě omezené rozpočtové prostředky, které naše obec tehdy v počátcích měla k dispozici. Souvisí to i s tím, co naše obec dostala do vínku, tedy místní část Kochavec, kterou od nás dělí čtyři kilometry obecní komunikace v horském terénu. Jelikož tudy jezdí čtyřikrát denně autobus, musí obec zajišťovat skutečně nákladnou zimní údržbu. V podobné pozici však byla tehdy řada starostů malých obcí, peněz bylo skutečně málo.

Jak byste popsala onen zlomový moment nebo rok, kdy jste si řekla, že s financováním obcí není něco v pořádku?
Když jsme začínali jako nová obec, měli jsme téměř nulu na účtu. Tvrdými úsporami se nám přesto za pár let podařilo plynofikovat školu i školku a vybavit obecní úřad. V té době jsem stále působila jako ekonomka a daňová poradkyně. Podrobně jsem si proto počítala a predikovala příjmy naší obce. Za zlom bych pak rozhodně označila rok 2005, kdy došlo ke změně zákona o dani z příjmů, který přinesl společné zdanění manželů a vracení bonusů na děti. Díky tomu například v dubnu 2005 obce z RUDu nedostaly téměř žádné prostředky a také další měsíce byly velmi krácené. To už nastalo opravdové dno, kdy rozdíl v příjmech mezi Prahou a malými obcemi byl skoro sedminásobný. A má naštvanost skutečně vysoká.

Jana Juřenčáková s Věrou Kovářovou a Jinřichem Hniličkou

Byla jsem odhodlaná bojovat za změnu.

Často se u samých počátků boje za rozpočtové určení daní zmiňují ještě jména starosty východomoravských Kunovic Jiřího Vařechy a místostarosty Vysokého Pole Stanislava Polčáka.
Těch osobností u počátků boje za RUD bylo samozřejmě mnohem víc. S většinou

z nich jsem se znala už od roku 2004, kdy jsem iniciovala petici proti zpřísnění režimu na moravsko-slovenské hranici. Ještě téhož roku jsme se potkali na kandidátce nezávislých starostů do krajských voleb. Sestavoval ji již zesnulý kunovický starosta Jiří Vařecha, který nám svého času velmi pomohl se zachováním základní školy v obci. Na kandidátce jsem se ocitla také po boku Stanislava Polčáka a Petra Gazdíka. Těch starostů tam ale bylo mnohem víc, dodnes jsem s nimi v čilém kontaktu a mám je ráda.

Je známo, že v roce 2006 byla podána ústavní stížnost jako protest proti diskriminaci venkovských oblastí v RUD…
Rok 2006 byl vůbec hektický. Starostové byli velmi rozhořčení nespravedlivým financováním obcí. Jak na to ale poukázat? Proto jsem spolu s dalšími založila Iniciativu za živý venkov s podtitulem Petice proti diskriminaci občanů menších měst a obcí. Nedlouho poté jsem spolu s Jožkou Zichou z Vysokého Pole a s Petrem Gazdíkem ze Suché Lozi podala jménem zastupitelstev onu ústavní stížnost proti diskriminaci občanů menších obcí. Výsledek mne zastihl již jako senátorku. A trochu i potvrdil správnost mého rozhodnutí jít do voleb. Soud totiž řekl, že rozhodování o systému dělení daňových výnosů je věcí politické soutěže.

Na podzim roku 2006 jste se stala senátorkou, mnozí starostové si pamatují raketový nástup tématu RUD v tehdejších médiích i ve veřejné správě. Zdá se mi ale, že po dalších senátních volbách se hlas senátu trochu zeslabil. Jak to vnímáte?
Je pravdou, že dříve v Senátu působilo množství nezávislých senátorů, často právě komunálních politiků z menších obcí. Každý z nás měl určité cíle a mezi nimi hrál RUD důležitou roli. Každými dalšími volbami však v Senátu více a více převažovali straníci, kteří drželi předem danou linii. To se týkalo i RUD, stále jsem proto musela bojovat s názory, že jediné řešení je prosadit RUD takový, který nikomu neuškodí. Jak ale chcete dosáhnout spravedlivějšího systému, když Praha má příjem 30 000 korun na hlavu? Tak bezednou státní pokladnu ještě dlouho mít nebudeme.

Po zamítnutí ústavní stížnosti byla jediná cesta evropský soudní dvůr ve Štrasburku. V srpnu 2007 došlo k významnému jednání u ministra Kalouska. Jak to vlastně bylo?
Ano, do Štrasburku jsme podali stížnost, protože obce byly ve skutečně diskriminačním postavení. V srpnu opravdu proběhlo dosti tvrdé jednání u ministra Kalouska, jehož výsledkem byl skvělý obchod. Dostali jsme výměnou za stažení stížnosti přidáno do systému RUD 2 miliardy korun. Změna začala platit od 1. ledna 2008 a obce si poprvé velmi významně polepšily.

Jana Juřenčáková se zesnulým kolegou Jiřím Vařechou při jedné z tiskových konferencí v roce 2007

U ministra Kalouska jste tehdy reprezentovala již Smlouvu obcí a měst proti daňové diskriminaci, zárodek Sdružení místních samospráv. Jaký byl začátek?
Ano. Smlouva vznikla na počátku léta 2007. Tehdy proběhl i sněm Svazu měst a obcí v Hradci Králové, který vzhledem k nevůli velkých měst řešit financování venkova, vyvolal velké pobouření u starostů. Záhy jsem se stala předsedkyní Smlouvy obcí a měst proti daňové diskriminaci, která se obratem přerodila ve Sdružení místních samospráv. Doba nám přála, hned u počátku jsme měli tisícovku členských obcí. V lednu 2008 jsem řídila ustavující schůzi SMS, na které byl zvolen první předseda Honza Pijáček. Já jsem se rozhodla plně bojovat za RUD z pozice senátorky.

Boj za RUD je také dobou vlády několika ministrů, jak je s odstupem času hodnotíte?
Samotné počátky boje za nový RUD byly za vlády tehdejšího ministra Bohuslava Sobotky. Tam jsem žádnou podporu necítila. K ministru Kalouskovi mohu jen říct, že držel slovo a prosadil změnu RUD jak v roce 2008, tak i v roce 2012. Vzpomínám také na ministra Eduarda Janotu, který jinak působil v roli prvního náměstka. Velmi jsme spolupracovali při přípravě novely RUD v roce 2007. Vzpomínám si, že když mě tahali novinami po jednání s ministrem Janotou, byla jsem tehdy pod velkým tlakem. Po čase jsem jej potkala a on se mi v rozhovoru říká: „Paní senátorko, a vy se tomu mediálnímu humbuku divíte? Vy jste píchla do vosího hnízda! To jste musela předpokládat."

Říká se, že dvakrát nevstoupíš do stejné řeky. Řídíte se podle této okřídlené věty?
Když jsem v roce 1992 skončila studium VŠE, Prahu jsem nechtěla ani vidět, o pár let později jsem ve stejném městě působila v Senátu. Tím chci říct, že nikdy neříkej nikdy. Jsem totiž typ krizového manažera, vidina řešení problému mě dokáže nadchnout a vyburcovat k tomu, že do té pomyslné řeky klidně i podruhé vstoupím. Pokud máte otázkou na mysli přímo politiku, tam bych se rozhodovala obezřetně, jak komunální tak celostátní působení je velký zásah do osobního a rodinného života.

Někde jsem četl, že Vás přátelé označují za vědmu. Rokem 2013 začíná platit nový RUD, čeká nás ještě další změna?
Nikdy nebudeme kompletně spokojení. To platí pro obyvatele venkova i měst. Každá změna pro venkov si ale žádá velké nasazení starostů. Pokud budou převažovat ti starostové, kteří s obavou aby se neocitli na pomyslné černé listině, nebudou ochotni říkat své názory otevřeně, bude to těžké. Jsem ale optimistka, cítím, že ještě spravedlivější RUD i další změny ve prospěch venkova, jsou dosažitelné.

Dovolím si ještě poslední ohlédnutí. Mělo smysl založit Sdružení místních samospráv?
Napadají mě v této souvislosti dvě životní hesla, která v mém případě platí. „Litovat můžeme jen toho, co jsme nikdy neudělali" a „nic se v životě neděje náhodou." SMS je zájmové sdružení které hájí zájmy obcí a menších měst jinak než SMO. Samozřejmě, každý starosta si může vybrat, hlavně ale s vědomím, že kdyby nebylo aktivit, které vedly ke vzniku a existenci SMS, tak by ani jedna z novel RUD určitě nespatřila světlo světa. SMS si tedy určitě našlo své místo, je otázka, jak bude hájit zájmy svých členů i nečlenů dál… Problémů, které je potřeba ve prospěch starostů, obcí i venkova řešit, totiž neubývá…

Děkuji Vám za rozhovor

-tch-

Stanislav Polčák: SMS ČR přeji další velké cíle

Rozhovor se spoluzakladatelem SMS ČR k dosaženým úspěchům i k novým výzvám

Nemalý podíl na vzniku Sdružení místních samospráv ČR, ale i na dosažení další výrazné změny v rozpočtovém určení daní má rodilý Moravan, který profesně zakotvil v Praze, Stanislav Polčák. Vzděláním právník, později místostarosta a od roku 2010 také poslanec Parlamentu ČR se v minulosti zasloužil o mnohé akce, které diskriminaci venkovských obcí odhalovaly ve vší podstatě. Ať už to bylo v dobách Smlouvy obcí a měst neboli Zlínské iniciativy, či později na půdě Sdružení místních samospráv a v posledních letech v parlamentu, kde se účastnil složitých jednání, která předcházela výrazné shodě při závěrečných hlasováních.

Pane poslanče, srovnáte-li dvě etapy boje za novely RUD, která byla obtížnější? První fáze do roku 2008 nebo dosažení aktuální novely RUD v roce 2012?

Ono rozčlenění období v zápasu o nový RUD není dle mého názoru správné. První etapa skončila s pádem Topolánkovy vlády v březnu 2009. Záměr změny RUD byl totiž slíben právě za této vlády. Fischerova vláda již nechtěla vůbec problematiku RUD řešit, proto jsme museli přistoupit k čistě politickému tlaku a jasnému programovému závazku ve volbách v alianci s TOP 09. Nebýt tohoto spojenectví změna financování samospráv by nikdy nebyla prosazena. Druhá fáze byla pro mě osobně náročnější. První etapa byla spontánní, připojovaly se doslova stovky komunálních politiků. Po volbách v r. 2010 ovšem chtěli změnu RUD hned. Doba do prosazení změny zákona se neuvěřitelně vlekla a bylo dost obtížné vysvětlit, že legislativní proces má určitá pravidla a nalezení politické shody bylo s koaličními partnery nesmírně složité. Nakonec se věc podařila a zákon byl přijat. Není úplně takový, jaký jsme původně předkládali, ale nemusíme se za něj stydět.

Vzpomenete si na prvotní impuls, který Vás vedl k soustavnému boji za spravedlivější dělení daňových výnosů mezi obce a města? Kdy to bylo?

Seděli jsme v kanceláři ve Zlíně s Janou Juřenčákovou a přemýšleli, co způsobuje takové rozdíly ve financování mezi malými obcemi a velkými městy. Já jsem skutečně do jara 2006 vůbec nevěděl, že rozdíl je tak propastný, šest a půl násobný.

Pracoval jste jako člen v obou ministerských komisích pro přípravu novely RUD. Jakou roli podle Vás hrál hlas odborný a jaký význam mělo ono častokrát zmiňované politické zadání?

Osobně v první Kalouskově komisi nezasedal. Byl jsem členem až té druhé komise od listopadu 2010. Klíčové se jeví, že se podařila změna financování samospráv začlenit do koaličního programu. Bez politické vůle by jakékoli odborné argumenty nebyly vyslyšeny. To jasně řekl i Ústavní soud, když 6,5 násobný rozdíl ke stížnosti senátorů nezrušil a řekl, že je to až na naprosté výjimky věc politického rozhodnutí. Bohužel zásadní témata u nás často formují politická zadání, v případě změny financování samospráv jiná cesta, než snaha prosadit takový programový bod do koaliční smlouvy v roli jednoho z partnerů nikam nevedla.

Analýza financování samospráv pořízená týmem odborníků z ekonomických vysokých škol ukazuje, že běžný poměr mezi příjmy nejbohatšího města a nejchudší obce bývá v okolních státech na úrovni 2,2-2,5. Jaký koeficient rozdílu přináší schválená novela?

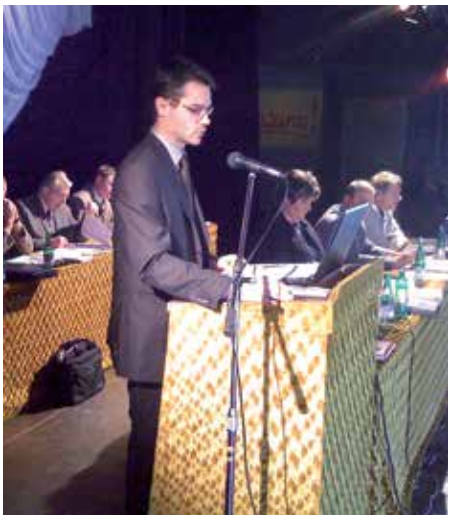
V tak zvaných vážených průměrech jde o 3,2 násobek. Je to pořád o něco víc, než bychom chtěli, ale jde o poctivý kompromis, který nás posunul z 6,5 násobku rozdílu na méně než polovinu.

Jaké vidíte šance, že bychom i v ČR dosáhli pro venkov poměru v příjmech mezi samosprávami na úrovni 2,2? Jsou pro to nyní podmínky?

Jistěže jistý prostor zde je. Nelze ovšem o rozdílu 3,2 tvrdit, že je „evropsky" nevídaný. Považoval bych za vhodné, aby se další diskuse o změnách v zákoně o rozpočtovém určení daní vedla směrem, jak ekonomicky motivovat obce ke spolupráci. Několik desetin z rozdílu s největším městem tak bychom ještě mohli ukrojit a spolupracující obce odměnit vyšším příjmem do obecní pokladny.

V posledních měsících je velmi živá debata o budoucnosti evropských fondů po roce 2013. Jak pohlížíte na dopad investic z evropských prostředků ve srovnání s nastupující změnou ve financování obcí?

Víte, jedna věc mě opravdu mrzí. Jak změnu rozpočtového určení daní někteří jednotlivci dnes kritizují. Přitom ukažte mi jinou skupinu, které by za současné situace stát přilepšil přes 12 miliard! Kdyby tato změna neproběhla, obce a města by letos měli jednoznačně daleko horší pozici, než v které jsou teď. Až naše hospodářství bude generovat významný růst jako například v letech 2007 až 2009, budou přírůstky do samosprávných rozpočtů značné. Je to úprava pro naši lepší budoucnost. U evropských fondů si myslím, že zde už jde v zásadě o minulost, i když před námi jedno čerpací období stojí. Celý systém rozdělování evropských dotací se podle mého názoru přežil. Tím vůbec nepopírám, že správně cílené dotace mohou narovnat znevýhodnění a realizovat prorůstový efekt. Nicméně naše česká cesta spotřebovávání evropských dotací by měla spíše sloužit jako výstraha přistupujícím státům k EU, jakou cestou se nevydat. Nový RUD je v tomto příslibem pro budoucnost, stát byl omezen ve prospěch samospráv, a to je ta cesta, kterou bych chtěl jít dál.

Stanislav Polčák na ustavujícím republikovém shromáždění SMS ČR v roce 2008

V SMS ČR nyní probíhá debata o tom, jak posílit faktor nárokovosti evropských financí ve vztahu k obcím, podporujete takový návrh nebo spíše inklinujete ke zcela volné soutěži mezi projekty napříč obcemi?

Jsem pro významné posílení prvků téměř faktické nárokovosti evropských financí. Je ovšem rovněž třeba zachovat i oblast, kde budou samosprávy a další subjekty soutěžit podle kvality svých projektů. Bohužel mnohé limity představují evropské předpisy, které musíme respektovat.

Ačkoliv jste začínal především v komunální politice, nyní působíte jako zákonodárce. Jak se díváte s odstupem a po letech na nejrůznější aktivity starostů ze SMS ČR, kterými dávali vědět o svých problémech?

Jen podotýkám, že jsem zůstal advokátem, který se specializuje na postavení obcí. Ty zmiňované aktivity byly spon-

tánní nápady, jejích prostřednictvím jsme chtěli poměrně složitou problematiku dělení prostředků státního rozpočtu přiblížit občanům a hlavně na jednoduchých symbolech lidem ukázat podstatu toho, proti čemu starostové bojují, a to napříč politickým spektrem. Největším překvapením pro mne bylo, kolik starostů si vzalo tyto někdy i třeba kontroverzní návrhy za své a zapojilo se. Viděli jsme společný cíl, což opravdu řadu z nás spojilo. Našel jsem v mnoha těchto zapálených komunálních političek a politiků skutečné přátele. Někteří už také bohužel zesnuli a nedočkali se těchto dnů, ať to byl Jiří Vařecha z Kunovic či Ladislav Šifta z Chotětova.

Co byste popřál SMS ČR do dalších let a já témata vidíte pro následující období pro starosty jako nejzásadnější?

SMS ČR přeji další velké cíle. Sdružení předčilo v první fázi změn RUD všechna očekávání, skutečně je reprezentantem, který má nemalý podíl na změně financování samospráv. Ta témata se nabízí a ukazují potřebnost i jisté konkurence proti stanoviskům Svazu měst a obcí, ať jde o přímou volbu starostů, protikorupční legislativu, která přináší i více administrativy na samosprávy, nebo také v zachování veřejných služeb co nejblíže občanovi. Samosprávy získaly na úkor státu významné prostředky, teď i s jejich pomocí mohou účinněji chránit práv svá a zájmy jejich občanů.

Děkuji za rozhovor

-tch-

1 - Titulní strana Smlouvy obcí a měst proti daňové diskriminaci. Symbolem nerovného postavení obcí a měst vůči Praze se stal vtipný symbol dvou postaviček, který dodnes vystihuje různé formy diskriminace obcí i venkova.

2 – Hanlivý leták z roku 2007, který zlehčoval odvážné aktivity starostů kolem zlínské iniciativy, zárodku pozdějšího Sdružení místních samospráv ČR. Téma rozpočtového určení daní se tehdy konečně dostalo do popředí všech subjektů v oblasti veřejné správy.

3 – Informační zpravodaj SMS ČR vznikal v počátcích takřka kompletně „na koleně". Nedostatek prostředků však vyvážilo velké nadšení i odhodlání. Dnes vychází Informační zpravodaj v dvouměsíční periodicitě a v profesionální grafické úpravě.

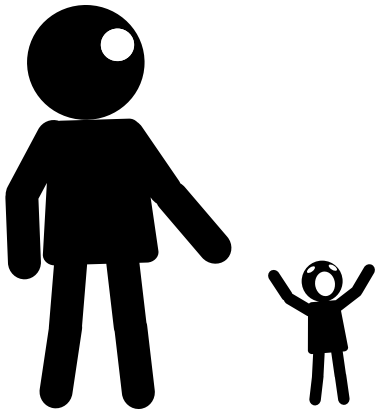
5 – V roce 2011 premiéra Nečase zavalila lavina klíčových dopisů, ve kterých jej starostové vyzývali k řešení problému RUD. Nakonec jich do Prahy dorazilo téměř 1 200, což mělo nemalý význam pro konečné vyřešení problému RUD.

4 – Rok 2009 byl ve znamení akce Tabule. Vtipným a efektním způsobem umístění nápisů na vjezdy do obcí starostové poukázali na nespravedlivé dělení daní v ČR.

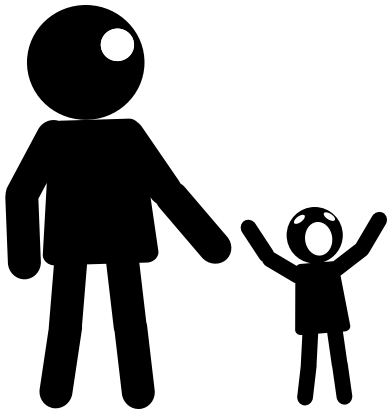
Kontakty na SMS ČR: Adresa sídla SMS ČR je Zlín - Prštné, Nábřeží 599, 760 01, telefony: 577 688 203, 605 345 806, internet: www.smscr.cz, email: info@smscr.cz, Informační zpravodaj SMS ČR vydává Sdružení místních samospráv ČR se sídlem Zlín 760 01, Nábřeží 599, IČ: 75130165, www.smscr.cz, info@smscr.cz, místo vydání Zlín, dat. vydání 31. 12. 2012, zvláštní vydání 2012/2013, ev.č. MK ČR E 20029. Výkonný redaktor: Mgr. Tomáš Chmela; Redakční rada: Ing. Josef Bartoněk, předseda; Edita Nezvalová, Jan Pijáček, Ing. Věra Kovářová, Ing. Jiří Nešpor. Grafické zpracování: Ing. Petr Machů www.grafikplus.cz

NAŠE OBEC V LETECH 2007 - 2012 BOJOVALA ZA NOVÉ ROZPOČTOVÉ URČENÍ DANÍ

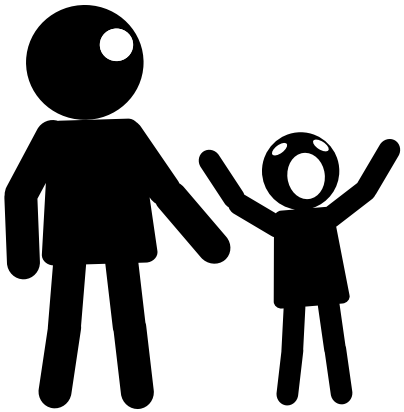
6,5 : 1

DO ROKU 2007

4,5 : 1

2008 - 2012

3,2 : 1

OD ROKU 2013